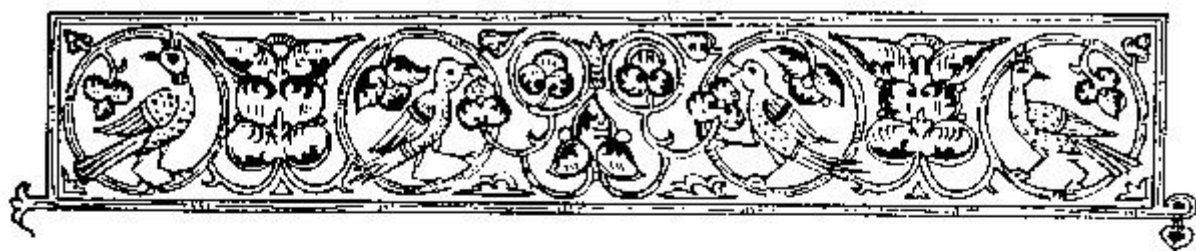

19 Ιουνίου 2012

Εισαγωγή στη Χριστιανική πίστη και ζωή- Ερμηνεία του «Πάτερ ημών»

/ [Αφιέρωματα](#) / [Θεία Λατρεία](#) / [Προσευχή](#)

[Lev Gillet](#)

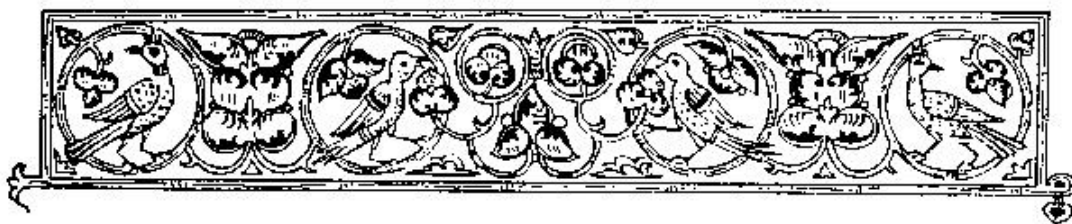

Πάτερ ἡμῶν,
ὁ ἐν τοῖς οὐρανοῖς,
ἁγιασθήτω τὸ ὄνομά σου,
ἐλθέτω ἡ βασιλεία σου,
γενηθήτω τὸ θέλημά σου,
ὡς ἐν οὐρανῷ, καὶ ἐπὶ τῆς γῆς·
τὸν ἄρτον ἡμῶν τὸν ἐπιούσιον
δὸς ἡμῖν σήμερον·
καὶ ἄφες ἡμῖν τὰ ὀφειλήματα ἡμῶν,
ὡς καὶ ἡμεῖς ἀφίεμεν τοῖς ὀφειλέταις ἡμῶν·
καὶ μὴ εἰσενέγκῃς ἡμᾶς εἰς πειρασμόν,
ἀλλὰ ρῦσαι ἡμᾶς ἀπὸ τοῦ πονηροῦ·
ὅτι σοῦ ἐστὶν ἡ βασιλεία
καὶ ἡ δύναμις καὶ ἡ δόξα,
τοῦ Πατρὸς καὶ τοῦ Υἱοῦ
καὶ τοῦ Ἁγίου Πνεύματος
νῦν καὶ ἀεὶ
καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων. Ἀμήν.

«ΠΑΤΕΡ»

Η πρώτη λέξη, που θέλησε ο Κύριος να λέμε στο Θεό, όσες φορές προσευχόμαστε, είναι η λέξη «Πάτερ...». Και το πρώτο πράγμα, που διέταξε η Εκκλησία να ομολογούμε, όσες φορές απαγγέλλουμε το Σύμβολο της Πίστεως, είναι ότι πιστεύουμε «εις ένα Θεόν, Πατέρα...».

Κάτερθ ἡμῶν,
ὁ ἐν τοῖς οὐρανοῖς,
ἀγιασθήτω τὸ ὄνομά σου,
ἐλθέτω ἡ βασιλεία σου,
γενηθήτω τὸ θέλημά σου,
ὡς ἐν οὐρανῷ, καὶ ἐπὶ τῆς γῆς·
τὸν ἄρτον ἡμῶν τὸν ἐπιούσιον
δός ἡμῖν σήμερον·
καὶ ἄφες ἡμῖν τὰ ὀφειλήματα ἡμῶν,
ὡς καὶ ἡμεῖς ἀφίεμεν τοῖς ὀφειλέταις ἡμῶν·
καὶ μὴ εἰσενέγκῃς ἡμᾶς εἰς πειρασμόν,
ἀλλὰ ρῦσαι ἡμᾶς ἀπὸ τοῦ πονηροῦ·
ὅτι σοῦ ἐστὶν ἡ βασιλεία
καὶ ἡ δύναμις καὶ ἡ δόξα,
τοῦ Πατρὸς καὶ τοῦ Υἱοῦ
καὶ τοῦ Ἁγίου Πνεύματος
νῦν καὶ ἀεὶ
καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων. Ἀμήν.

Το να πιστεύουμε σε ένα Θεό, στην ύπαρξη ενός Θεού, σημαίνει, από φιλοσοφικής απόψεως, περίπου το εξής: παραδεχόμαστε ότι ο Κόσμος, το σύμπαν, του οποίου και μείς αποτελούμε μέρος, δεν έχει μέσα του την εξήγησή του, τον λόγο της υπάρξεώς του, αλλ' ότι έξω απ' αυτό, πάνω απ' αυτό, πάνω από όλα τα όντα που

το απαρτίζουν, υπάρχει ένα Ον, το οποίο αποτελεί την αιτία και τον λόγο της υπάρξεως όλων των άλλων και το οποίο είναι συνάμα η πρώτη και ύψιστη τελειότητα. Το Ευαγγέλιο όμως μας παρουσιάζει μία αντίληψη περί Θεού απλούστερη, καλύτερα προσαρμοσμένη στις ανάγκες και τις νοητικές ικανότητες της πλειονότητας των ανθρώπων. Μας λέει ότι ο Θεός είναι Πατέρας, ότι εμείς είμαστε τα παιδιά του, ότι ο Θεός μας αγαπά και ενδιαφέρεται για μας, όπως κάθε πατέρας αγαπά τα παιδιά του και ενδιαφέρεται γι' αυτά.

Ο Θεός είναι αγάπη. Είναι μία διαρκής κίνηση αγάπης που διαδίδεται, ένα κύμα αγάπης που διαχέεται παντού. Μοιάζει με την πέτρα που πέφτει σε μια λίμνη και δημιουργεί αλληπάλληλους κύκλους, οι οποίοι συνεχώς διευρύνονται. Ο Θεός είναι αγαθότητα, χρηστότητα, φιλανθρωπία. Δίδεται. Προσφέρεται. Είναι Πατέρας, διότι δίδει από τη ζωής του• διότι -με μια αδιάλειπτη δωρεά αγάπης- παρέχει σε όλους και σε όλα την ύπαρξή τους. Αυτή η δωρεά της ζωής και της αγάπης είναι το χαρακτηριστικό γνώρισμα της φύσεως και της ζωής του Θεού. Κατά την χριστιανική αποκάλυψη, στο Θεό υπάρχει μία πρώτη αρχή Αγάπης, ο «Πατήρ». Ο πρώτος αυτός «Αγαπών» δίνεται εξολοκλήρου σε ένα πρώτον Αγαπώμενον, τον «Υιόν». Ο Μονογενής Υιός του Θεού είναι η «εικόνα», ο νους, η έκφραση, ο Λόγος του Πατέρα. Η γέννηση του Υιού από τον Πατέρα είναι «άχρονος», αιώνια, δεν έχει σχέση με τον χρόνο και την ιστορία ούτε έχει κανένα χαρακτήρα σαρκικό. Ο Λόγος όμως του Θεού αντηχεί σε όλη την ιστορία, προσλαμβάνει σάρκα, γίνεται άνθρωπος, κατοικεί ανάμεσά μας είναι ο Ιησούς Χριστός. Ο Πατέρας δίνεται επίσης σε ένα δεύτερο Αγαπώμενο, το «Άγιο Πνεύμα»

Το Άγιο Πνεύμα εκπορεύεται εκ του Πατρός, όπως η αναπνοή βγαίνει από το στόμα του ζωντανού ανθρώπου· είναι η πνοή του Θεού, η οποία θερμαίνει, ζωογονεί, τρέφει και συντηρεί τα πάντα. Πατήρ, Υιός και Άγιο Πνεύμα δεν είναι απλά τρία ονόματα, τρεις χαρακτηρισμοί, τρεις όψεις της μιας θείας ουσίας. Είναι μάλλον τρεις εστίες αγάπης, σαφώς και πραγματικώς διακρινόμενες, αλλ' ουδέποτε χωριζόμενες μεταξύ τους. Είναι τρία Πρόσωπα θεία, αιώνια, ισότιμα, καθένα από τα οποία έχει προς τα δύο άλλα μια βουλευτική σχέση απολύτως ιδιαίτερη και μοναδική. Η ζωή του Θεού είναι η ζωή της άπειρης αγάπης που συνδέει τα τρία αυτά Πρόσωπα. Αλλά να! Τα τρία αυτά θεία Πρόσωπα, μέσα στην άπειρη ευσπλαχνία και φιλανθρωπία τους, ανοίγουν τον τέλειο κύκλο της αγάπης τους και μας καλούν να εισέλθουμε και μείς σ' αυτόν, να γίνουμε και μείς συγκοινωνοί της ζωής τους. Διότι προορισμός του ανθρώπου είναι ακριβώς να εισαχθεί ολοκληρωτικά στη θεία αυτή κοινωνία, να μετάσχει αιωνίως, κατά τον ταπεινό τρόπο του, στη ζωή της θείας αυτής αγάπης, να γευτεί, όσο μπορεί και όπως μπορεί, τη θεία αυτή ευφροσύνη και μακαριότητα.

Αυτός είναι ο σκοπός της δημιουργίας. Ο Θεός θέλησε και δημιούργησε κάθε τι που υπάρχει. Η Αγία Γραφή δεν είναι βεβαίως επιστημονική περιγραφή της δημιουργίας του κόσμου και του ανθρώπου. Η Αγία Γραφή είναι αποκάλυψη. Αποκαλύπτει με σύμβολα και κηρύττει με εικόνες μια αλήθεια. Διδάσκει ότι κάθε τι που υπάρχει και ζει οφείλει την ύπαρξη και τη ζωή του στο Θεό. Κατά την Αγία Γραφή, η κτίση έχει τη ζωή, παίρνει τη ζωή ενώ ο Κτίστης είναι η ζωή, είναι Εκείνος που παρέχει και χορηγεί τη ζωή, η πηγή και ο τροφοδότης των πάντων. Με την αλήθεια αυτή, που αποτελεί την ουσία των βιβλικών διηγήσεων, κανένα επιστημονικό πόρισμα, καμία επιστημονική απόθεση για τη γένεση και εξέλιξη των όντων, δεν έρχεται, ούτε άλλωστε είναι δυνατόν ποτέ να έλθει, σε αντίφαση. Κατά την Αγία Γραφή, ο άνθρωπος πλάσθηκε από το Θεό, όμοιος μέχρις ενός σημείου με Αυτόν προικισμένος δε με λογική και ελευθερία, προορίστηκε κατά μεν τον επίγειο βίο του να αγαπά και να υπηρετεί το Θεό, μετά δε το τέλος της ζωής του στη γη να ζει αιωνίως στον ουρανό με τον Κύριό του.

Την αρμονία αυτή της κτίσεως ήλθε να καταστρέψει ο άνθρωπος με την αμαρτία του, με την «παρακοή» του. Το τέκνο αθέτησε τις πατρικές εντολές, απομακρύνθηκε από το πατρικό σπίτι, αποξενώθηκε από το Θεό και Πατέρα του. Αλλ' ο Ιησούς, ο Μονογενής Υιός και Λόγος του Πατέρα, εκείνος που είναι Υιός του Θεού εκ φύσεως και όχι όπως εμείς από απλή υιοθεσία, ήλθε στο κόσμο για να ζητήσει και σώσει τους θετούς αδελφούς του. Χάρη σ' Αυτόν μπορεί τώρα, μετά την «παρακοή», να λέει ο καθένας μας: «αναστάς πορεύσομαι προς τον Πατέρα μου». Χάρη σ' Αυτόν γνωρίζουμε και πάλι ότι ο Θεός είναι Πατέρας μας και ότι μπορούμε να απευθυνόμαστε προς Αυτόν όπως προς τον Πατέρα. Αλλά και το Άγιο Πνεύμα μας φανερώνει τον Πατέρα. Με αυτό, μας βεβαιώνει η Αγία Γραφή, κράζουμε: «Αββά, ο Πατήρ».

Είναι δύσκολο να φαντασθούμε τον Πατέρα. Ίσως θα πλησιάσουμε κάπως προς την αλήθεια, εάν τον θεωρήσουμε σαν μια καρδιά, κάθε παλμός της οποίας είναι μια άπειρη πράξη αγάπης· ή σαν την πρωταρχική εκείνη τρυφερότητα που περιβάλλει τα πάντα. Με ποιο όμως δικαίωμα ισχυριζόμαστε παρόμοια πράγματα;

Η λογική μας μπορεί φυσικά να υψωθεί μέχρι την αφηρημένη ιδέα του Θεού, όταν παραδεχτούμε ότι το «μείζον» δεν είναι ποτέ δυνατόν να παραχθεί από το «έλασσον». Αλλά η λογική μας, μόνη της, δεν μπορεί ποτέ να μας πληροφορήσει για τις σχέσεις του Πατέρα με τον Υιό και με το Πνεύμα ή για τις σχέσεις του Θεού με τα θετά παιδιά του, τους ανθρώπους. Όλα αυτά τα γνωρίζουμε όχι γιατί η λογική μας τα ανακαλύπτει, αλλά μόνον γιατί ο ίδιος ο Θεός μας τα αποκαλύπτει. Τα πιστεύουμε, γιατί πιστεύουμε στην υπερφυσική αποκάλυψη, στο Λόγο του Θεού, που τον ακούμε ταυτοχρόνως στην Αγία Γραφή, στην Εκκλησία και στη καρδιά

μας. Για να γνωρίσουμε τον Πατέρα, πρέπει προηγουμένως να ακούσουμε το Λόγο του Θεού, τον «Ιησού, τον λεγόμενο Χριστό». Αυτός μόνο μπορεί να μας δείξει τον Πατέρα, να μας φέρει σιγά-σιγά κοντά του, ο οποίος είναι Πατέρας του και Πατέρας μας. Δεν υπάρχει άλλος τρόπος ή άλλος δρόμος. Κανένας δεν μπορεί να γνωρίσει τον Πατέρα και ακόμη να έλθει προς τον Πατέρα, παρά μόνον διά του Υιού και εν τω Υιώ.

ΠΑΤΕΡ ΗΜΩΝ

Ο Κύριος δεν μας δίδαξε να λέμε στο Θεό απλώς: «Πάτερ»! Μας δίδαξε να λέμε: «Πάτερ ημών». Εάν λοιπόν πιστεύω ότι ο Θεός είναι Πατέρας μου, είμαι υποχρεωμένος να πιστεύω επίσης ότι έχει και άλλα παιδιά· ότι τα παιδιά αυτά του Θεού είναι αδελφοί μου· ότι όλοι αποτελούμε μια κοινή οικογένεια, της οποίας Πατέρας είναι ο Θεός, ο Πατέρας όλων μας, ο «Πατήρ ημών». Η ιδιότητα αυτή των παιδιών ενός κοινού Πατέρα, η αδελφική αυτή σχέση, που συνδέει μεταξύ τους όλους τους ανθρώπους, αποτελεί μια πραγματικότητα ισχυρότερη και μονιμότερη από κάθε διαφορά -μία πραγματικότητα ικανή να καταργήσει κάθε φραγμό, να καταλύσει κάθε μεσότοιχο. Δεν είναι δυνατόν να λέω: «Πάτερ ημών, εν πνεύματι και αληθεία», εφόσον λησμονώ ότι από την ανθρώπινη αδελφότητα δεν αποκλείεται κανείς. Στο σημείο αυτό ο Χριστιανός θα έλθει κατ' ανάγκη σε σύγκρουση με τον «κόσμο». Γιατί, σύμφωνα με τα κριτήρια του «κόσμου», δεν μπορεί να θεωρείται δικός μας, αδελφός μας, παιδί του ιδίου Πατέρα, ο ξένος, ο υπήκοος ενός εχθρικού κράτους, ο πολιτικός μας αντίπαλος, ο άνθρωπος που ανήκει σε άλλη φυλή, ο άνθρωπος που ανήκει σε άλλη κοινωνική τάξη, το ασήμαντο ή αντιπαθητικό πρόσωπο, ο εγκληματίας. Συμβαίνει μερικές φορές Χριστιανοί, οι οποίοι ως άτομα είναι άνθρωποι δίκαιοι και ειρηνικοί, να μη βλέπουν τίποτε το άτοπο στο γεγονός ότι το έθνος ή, η κοινωνική τους τάξη εκμεταλλεύεται, πολιτικά ή οικονομικά, άλλους ανθρώπους. Οι Χριστιανοί αυτοί δεν έχουν βεβαίως το δικαίωμα να λένε: «Πάτερ ημών». Γενικά, δεν μπορούμε να προφέρουμε τις ιερές αυτές λέξεις, εφ' όσον δεν έχουμε εξαλείψει, ή τουλάχιστον δεν προσπαθούμε να εξαλείψουμε από τη ψυχή μας κάθε ίχνος μίσους, υπερηφάνειας ή βίας.

Με αγαλλίαση ο Χριστιανός προσεύχεται το «Πάτερ ημών» στην Εκκλησία και με την Εκκλησία. Αλλ' οι ιεροί αυτοί λόγοι γίνονται στο στόμα του βλασφημία, όταν το γεγονός ότι ανήκει σε μία ορισμένη εκκλησιαστική κοινότητα -έστω και αν η κοινότητα αυτή είναι η αληθινή του Χριστού Εκκλησία- τον κάνει να λησμονήσει ότι παιδιά του Θεού, και συνεπώς αδελφοί δικοί του, είναι και οι άλλοι, και εκείνοι που δεν ανήκουν στην ίδια εκκλησιαστική κοινότητα με αυτόν και εκείνοι που δεν αναγνωρίζουν το Χριστό ως Κύριο και Θεό τους. Και η βλασφημία θα είναι

ασυγκρίτως μεγαλύτερη, αν ο Χριστιανός θεωρήσει το γεγονός αυτό ως νόμιμο και επαρκή λόγο για να διώξει και να πολεμήσει τους αλλόθρησκους και αλλόδοξους, όπως δυστυχώς επανειλημμένως συνέβη κατά τις δύο χιλιετηρίδες της χριστιανικής ιστορίας.

«Πάτερ ημών»! Οι δύο αυτές λέξεις αποτελούν τη ρίζα και το θεμέλιο των δύο μεγάλων εντολών. Επειδή ο Θεός είναι Πατέρας, επειδή είναι Εκείνος που μας χάρισε την ύπαρξη και τη ζωή, Εκείνος που μας αγάπησε και μας αγαπά όσον ουδέποτε μας αγάπησε ή μπορεί να μας αγαπήσει σαρκικός πατέρας, οφείλουμε και εμείς να τον αγαπάμε εξ' όλης της καρδιάς μας, εξ' όλης της ψυχής μας, εξ' όλης της διανοίας μας. Επειδή ο Θεός είναι Πατέρας μας, οφείλουμε να αγαπάμε και τους άλλους ανθρώπους, τους άλλους αδελφούς μας, τον «πλησίον» μας, όπως αγαπάμε τον εαυτό μας. Έχουμε λοιπόν ένα ασφαλέστατο κριτήριο, για να κρίνουμε κατά πόσον οι πράξεις μας είναι σύμφωνες ή όχι με το θέλημα του Θεού. Το κριτήριο αυτό είναι: με την πράξη αυτή αγαπάμε το Θεό ως Πατέρα; Αγαπάμε τον «πλησίον» μας όσο αγαπάμε και τον εαυτόν μας;

Όταν λέω: «Πάτερ ημών», παραδίδω τη καρδιά μου στην αγάπη του Θεού. Αλλ' αυτό γίνεται πραγματικά, μόνον όταν έχω κλείσει προηγουμένως μέσα στη καρδιά μου όλους τους άλλους ανθρώπους.

Οφείλω επίσης, κάθε φορά που προφέρω τις άγιες αυτές λέξεις, να θυμούμαι, με βαθύτατη ευγνωμοσύνη, ότι δεν τις προφέρω μόνος, αλλά μαζί με τον Ιησού Χριστό, τον Μονογενή Υιό του Θεού, αλλά και πρωτότοκο όλων των αδελφών μου. Βέβαια, ο τρόπος με τον οποίον ο Θεός είναι Πατέρας του Ιησού διαφέρει από τον τρόπον με τον οποίον είναι Πατέρας δικός μας. Ο Ιησούς είναι Υιός του Θεού εκ φύσεως, ενώ εμείς είμαστε υιοί του Θεού από απλή υιοθεσία. Παρ' όλα αυτά, πώς να μη θαυμάσει κανείς την χρηστότητα και την φιλανθρωπία του Θεού, ο οποίος, με τη χάρη του, επέτρεψε να θεωρούμαστε και εμείς, έστω και υπό μία ειδική έννοια, αδελφοί του Υιού του, του αγαπητού και μας έδωσε το δικαίωμα να καλούμε τον Ιησού Αδελφό μας!

Ο ΕΝ ΤΟΙΣ ΟΥΡΑΝΟΙΣ

Ο Θεός είναι πνεύμα. Είναι άπειρος. Είναι πανταχού παρών. Δεν επιτρέπεται επομένως να φανταζόμαστε ότι ζει κλεισμένος σε ένα περιγραπτό και, κατά συνέπεια, πεπερασμένο τόπο. Όταν λέμε ότι ο Θεός κατοικεί στον ουρανό, χρησιμοποιούμε απλώς μία από τις εικόνες εκείνες από τις οποίες είναι γεμάτη η Αγία Γραφή και οι οποίες χρησιμεύουν για να εκφράσουν και να περιγράψουν τα μυστήρια του Θεού σε γλώσσα καταληπτή από τον άνθρωπο. Από την έποψη αυτή η φράση της Κυριακής Προσευχής «Πάτερ ημών ο εν τοις ουρανοίς» είναι σπουδαιότατη• πρέπει δε να προσεχθεί ιδιαίτερως, γιατί μας υπενθυμίζει ορισμένες βασικές αλήθειες.

Πρώτα, μας υπενθυμίζει ότι ο Θεός βρίσκεται απείρως και ασυγκρίτως υπεράνω όλων μας, ότι υπερβαίνει, κατά τρόπο απόλυτο, τον άνθρωπο και όλη την κτίση. Δεν είναι η ψυχή του κόσμου, όπως φαντάζονταν ορισμένοι φιλόσοφοι της αρχαιότητας· δεν είναι το σύνολο των υπαρχόντων πραγμάτων, όπως φαίνεται να πιστεύουν ορισμένοι σύγχρονοι συνάδελφοί τους δεν είναι, τέλος, ένα όνομα που περιγράφει τις μυστηριώδεις εκείνες δυνάμεις που κινούν από μέσα τον κόσμο. Είναι ο Θεός ο ζων, ο κτίστης και Κύριος των πάντων, ο ριζικά και ουσιαστικά διαφορετικός από κάθε δημιουργήμα. Η αλήθεια αυτή αποτελεί θεμελιώδες δίδαγμα της υγιούς φιλοσοφίας. Είναι όμως επίσης βασικό και απαραίτητο στοιχείο της θρησκευτικής ζωής. Γιατί, μόνον όταν εννοήσουμε και πιστεύσουμε ότι ο Θεός αποτελεί μια πραγματικότητα που υπερβαίνει κατά τρόπον άπειρο και απόλυτο τον κόσμο, μόνον τότε μπορούμε να ζήσουμε ζωή αληθώς θρησκευτική, μόνον τότε είναι δυνατόν να υιοθετήσουμε τη στάση εκείνη της πλήρους ταπεινοφροσύνης, της απολύτου εξαρτήσεως, της ολόψυχης λατρείας, που

αποτελεί την ουσία και το θεμέλιο της θρησκευτικής ζωής- τη στάση, δηλαδή, του Ψαλμωδού, που μας καλεί να προσκυνήσουμε και να προσπέσουμε «τω βασιλεί ημών Θεώ».

Ο Θεός, είναι αλήθεια, θέλησε να υπάρχουν μεταξύ Αυτού και του λογικού πλάσματός του, του ανθρώπου, σχέσεις στενότερες. Ως πηγή της υπέρξεως, ο Θεός είναι παρών σε όλους και σε όλα. Κατά την κλασική φράση, ο Θεός βρίσκεται πιο κοντά μας από ό,τι βρισκόμαστε εμείς οι ίδιοι. Επί πλέον, με τη χάρη του, διά του Χριστού, του αληθινού Θεού και αληθινού ανθρώπου, μας προσφέρει τη δυνατότητα να ζήσουμε με τη ζωή του, να γίνουμε κοινωνοί της θείας φύσεως του. Ενωμένοι με το Χριστό μπορούμε να ζήσουμε με τη ζωή και διά της ζωής του Χριστού, να γίνουμε μέλη του σώματός του, ναοί του Πνεύματός του. Διά του Χριστού και εν τω Χριστώ ο άνθρωπος μπορεί να γίνει κατοικητήριο του Αγίου Πνεύματος, «μονή» της Αγίας Τριάδος. Όλα όμως αυτά μας δίνονται, μας προσφέρονται· είναι «χάρης», δωρεά του Θεού. Δεν μας ανήκουν δικαιωματικά. Ακόμη δε περισσότερο, δεν μεταβάλλουν με κανένα τρόπο τον χαρακτήρα μας ως κτισμάτων.

Η ένωση του ανθρώπου με το Θεό, η «θέωσις», δεν είναι ταύτιση ή σύγχυση της κτίσεως με τον Κτίστη. Και στις περιπτώσεις ακόμη της στενότερης και τελειότερης ενώσεως μας με το Θεό δεν παύουμε να είμαστε άνθρωποι, πλάσματα· δεν παύει ο Θεός να είναι Θεός, μία πραγματικότητα ουσιαστικά και ριζικά διαφορετική από την κτιστή και εξαρτώμενη πραγματικότητα του ανθρώπου. Η σχέση του ανθρώπου με το Θεό θα έπρεπε ίσως να παρομοιαστεί με την πυράκτωση του σίδηρου. Το σίδηρο πυρακτούμενο μετέχει κατά κάποιο τρόπο στη φωτιά, χωρίς εν τούτοις να πάψει ποτέ να είναι σίδηρο, χωρίς ποτέ να γίνει φωτιά. Ας προσέξουμε λοιπόν να μην φέρουμε το Θεό στα μέτρα μας, να μη τον θεωρήσουμε υπηρέτη των αναγκών μας, μέσον για πραγματοποίηση των σκοπών μας.

Ο Θεός είναι και παραμένει πάντοτε ο Άγιος, ο Κύριος, ο μόνος που έχει ζωή και αθανασία. Βεβαίως, στην άπειρη ευσπλαχνία και φιλανθρωπία του, ο Θεός μάς προσφέρει τη χάρη του, καταδέχεται να μας κάνει κοινωνούς της ζωής του, να μας ονομάσει φίλους και υιούς του. Αλλά δεν παύει να είναι Θεός. Γι' αυτό ας δεχόμαστε μετά φόβου και τρόμου τη προσφορά του, τις δωρεές του, τη χάρη του· και με ταπεινοφροσύνη, με ελπίδα, με αγάπη ας αφήνουμε το «κατανάλισκον αυτό πυρ» να μας καθαρίζει, να μας αγιάζει, να μας μεταμορφώνει, να μάς «θεώνει» με τη φλόγα του.

Αλλ' η φράση «Πάτερ ημών ο εν τοις ουρανοίς» μάς υπενθυμίζει και μία άλλη βασική αλήθεια. Μάς υπενθυμίζει ότι οφείλουμε να προσδώσουμε στη ζωή μας μία

κατεύθυνση που θα υπερβαίνει τα όρια της «γης». Ο άνθρωπος δεν έρχεται στον κόσμο για να ζήσει και να πεθάνει προσκολλημένος μόνο σε ό,τι είναι καθαρά ανθρώπινο, καθαρά γήινο. Ο άνθρωπος είναι πλασμένος από «χουν», αλλά δεν είναι προορισμένος να επιστρέψει στο χώμα. Ο Δημιουργός του τον καλεί να εξέλθει «εκ του κόσμου τούτου», να μεταβεί «εκ του κόσμου τούτου προς τον Πατέρα». Ο Χριστιανός επομένως πρέπει να θεωρεί ως τέρμα της πορείας του, ως αντικείμενο της ελπίδας του, κάτι που βρίσκεται έξω και υπεράνω της «γης»: όχι φυσικά σε μια αόριστη και φανταστική χώρα, που δεν θα ήταν παρά μια ανεπιτυχής απεικόνιση και προβολή των ανθρωπίνων αντιλήψεων μας περί ευτυχίας και ευδαιμονίας, αλλά στον Θεό τον ζώντα και αληθινό, στην ύψιστη τελειότητα, που βρίσκεται πέραν και υπεράνω όλων όσα είδε, άκουσε ή φαντάσθηκε ποτέ ο άνθρωπος.

Για το χριστιανό η φράση «Πάτερ ημών ο εν τοις ουρανοίς» έχει και μια άλλη, ειδικότερη έννοια. Με αυτή ομολογούμε ότι ο Κύριος ημών Ιησούς Χριστός, ο σαρκωθείς και ενανθρωπήσας Θεός, αφού έπαθε και απέθανε επί του Σταυρού, νίκησε τον κόσμο και το θάνατο, ηγέρθη εκ του τάφου και, ως πλήρης και αληθής άνθρωπος, εκάθησε στα δεξιά του Πατέρα. Στην αιώνια ζωή του Θεού, στη ζωή της άπειρης αγάπης, που συνδέει τα πρόσωπα του τριαδικού Θεού, ο Χριστός μετέχει όχι μόνον ως αληθινός Θεός, αλλά και ως αληθινός άνθρωπος. Ο Χριστός είναι «εν τοις ουρανοίς». Από εκεί μας δείχνει ποιά είναι η πραγματική πατρίδα μας· ακόμη δε περισσότερο, ως αντιπρόσωπός μας και εν ονόματί μας έχει ήδη φθάσει και έχει ήδη καταλάβει την αιώνια «γην της επαγγελίας», για την οποία μας προόρισε ο Θεός.

Ο Πατέρας μας είναι «εν τοις ουρανοίς». Όσες φορές βλέπουμε το κακό να θριαμβεύει και να βασιλεύει στη γη μας, όσες φορές βλέπουμε τις θλίψεις και την αδικία να μας περιβάλλουν και να ετοιμάζονται να μας καταπιούν ως κύματα ενός άγριου ωκεανού, ας μη λησμονούμε ότι η κατάσταση αυτή δεν είναι μόνιμη και οριστική. Κοντά στο Θεό, «εν τοις ουρανοίς», το κακό δεν υπάρχει, κάθε θλίψη εξαλείφεται, κάθε αδικία βρίσκει τη δίκαια επανόρθωσή της. Η απόσταση που χωρίζει τον φυσικό ουρανό από τη φυσική γη ας είναι για μας ένα «σημείο», ένα σύμβολο, μία διαρκής υπόμνηση του ότι πάνω από μας υπάρχει η θεία δύναμη, η οποία δεσπόζει των πάντων, η οποία κυβερνά όλους και όλα, η οποία ενδιαφέρεται, με άπειρη στοργή και τρυφερότητα, για όλους και για όλα· και ότι η θεία αυτή δύναμη, ο πανάγαθος και παντοδύναμος Θεός, δεν παύει ποτέ να επεμβαίνει στη ζωή μας, να μας σώζει, να μας ελεεί.

(Αρχιμ. Λεβ Ζιλλέ, «Πατερ ημών-εισαγωγή στην χριστιανική πίστη και ζωή», εκδ. «Ζωή», σ.7-22)

<http://bit.ly/131hI9W>